

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nerancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nur. Angenfeld & Emmer Leon.
Heinrich Schalek. A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Bernat, Julia Le-
opold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmonă pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifă și invo-
lală. — RECLAME pe pagina
1-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Anul-Unitar:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
— Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
— Pe un an 8 franci, pe șase
luni 4 franci, pe trei luni 2 franci.
Se primumeră la toate edi-
țiile postale din țară și din
țară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
câmpului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu anul acesta: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 40.

Brașov, Miercuri 20 Februarie (4 Martie).

1908.

Fonduri naționale pentru școlile sătești.

II.

O veche maximă zice, că nu e nici un rău, care să nu aibă binele său; precum și vice-versa. E destul de greu și e o mare nedreptate, ca un popor, care a fost de veacuri de spoiat de drepturi și de avere, să fie silit și astăzi, în veacul luminei și al libertății, ca pe lângă jertfele, cu cari contribuie la întreținerea statului pentru apărarea vieții și averii sale, să facă încă un alt rând de jertfe și contribuiri pentru susținerea existenței și culturii sale naționale.* Inșă prin aceasta se deșteaptă energia și spiritul de inițiativă și de întreprindere, care lipsește atât de mult în statele, unde guvernele se îngrijesc nu numai de apărarea și siguranța intereselor comune, ci și de educațiunea rațională și de chivernisirea intereselor particulare...

Să nu cruțăm nici un sacrificiu pentru a ne păstra caracterul național și pentru a crește pe tinerele generațiuni, pe copiii noștri, în dulcea și frumoasa limbă românească și în tradițiunile străbune.

Istoria este magistra vieții. Meditând asupra acestei cestiuni, mi-am adus aminte de începutul școlilor noastre, de Inocențiu Micu (Klein) de Petru Pavel Aron, și de alți întemeietori de fonduri pentru educațiunea tinerimei și ridicarea poporului la o soartă mai bună. Ei ne sunt strălucite exemple de devotament și sacrificiu pentru binele public. O singură pagină din viața lui P. P. Aron, d. e. este un izvor de însuflețire și de înaltă învățătură pentru noi. Acest om sfânt n'a trăit decât pentru luminarea și liberarea poporului său din robia întunecului și a despotismului. — Născut dintr'o familie nobilă și moștenitorul unei frumoase averi, după ce s'a călugărit mânca odată în 24 de oare, și masa lui costa trei crețari pe zi, în bani de atunci. A deschis însă primele școli române în Transilvania, în Blaj și în Alba-Iulia; a înființat mai multe școli sătești, pe ai căror învățători îi plătea dânsul; a înființat prima bibliotecă și prima tipografie în Blaj; a cumpărat marele domeniu, din care se întreține până astăzi facultatea teologică din Blaj; a cumpărat mai multe alte proprietăți, vii, fânețe, mori, ș. a. Și toată averea sa, împreună cu sumele împrumutate statului și cu dobânda lor, a testat'o

* Ținem a comunica aici, cetitorilor noștri, că înainte cu vre-o 12 ani conzulul general englez din Budapesta, care era de curând numai numit în postul său, făcând o excursiune vara la Brașov și vizitând anume pe directorul foaiei noastre în scopul de a se informa în cestiunea Românilor ardeleni și a naționalităților, a rămas aproape trântit și nu-i venea să creadă, când i s'a spus, cum suntem constrânși noi Români, pe câtă vreme vom să ne conservăm cultura noastră proprie, să plătim două rânduri de contribuție școlară: una către stat cu rezultate negative pentru noi și alta pentru susținerea școlilor noastre proprii confesionale românești. Ceva ce nu se mai pomenește în nici o țară a lumii.

școlilor și fundațiilor făcute de el; și a lăsat în grija urmașilor săi în scaunul episcopesc, ca din creșterea acestor venituri să înființeze alte asemenea institute de educațiune în Hațeg, în Făgăraș, în Halmagiu, în Rășinari.

— „Am trăit 80 de ani — îi zise tatăl său înainte de a muri, — am avut multe zile fericite;... numai o singură rugăciune nu mi-a ascultat-o Dumnezeu: să văd neamul românesc scăpat din lanțurile, cari îl apasă și-l strâng. Dar mor liniștit, că tu, deși nu vei putea rupe aceste lanțuri, dar ai pus fundamentul, ca neamul nostru să se lumineze prin știință; și atunci trebuie să vie și timpul, când Dumnezeu să-l scape din robie. Știu eu prea bine, ce însemnează lanțurile, cu cari ți-ai încins trupul tău: e vot înaintea lui Dumnezeu, ca să-i fie milă de neamul românesc și să-i sdrobească lanțurile. Imi este milă de tine, dar poartă-te până în sfârșit și Dumnezeu va asculta rugăciunile noastre.“ — Erau cercurile de fier, cari Aron, în tot timpul episcopiei sale de 11 ani, le purta încinse peste mijloc și pe amândouă brațele, ca simbol al suferinței poporului său, și cari se păstrează azi ca niște moaște sfinte în muzeul din Blaj.

Știu, că mai ales între Români din țările coroanei ungare, sunt prea puțini oameni bogați, cari asemenea unui Aron, a unui Bob, S. Vulcan, Vancea, Gojdu, Mocsonyi și alții, să poată da mii și sute de mii pentru creșterea tinerimei; și sunt încă și mai puțini bogați de simțeminte mari ca aceștia. Dar suntem azi mulți aceia, cari ești prin școli din rândurile țărănimii, am putea contribui cu înlesnire, nu sute și mii, dar măcar câte zece coroane pe an. Și cum s'a întemeiat fondul Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român, cel pentru teatrul național și altele, s'ar putea înființa și un fond pentru întreținerea, sau cel puțin pentru ajutorarea școlilor sătești. Ce e drept, mulțimea acestor școli face, ca dificultatea înființării unui fond corespunzător să fie mult mai mare. Dar și trebuința e mai mare. Și cu cât e mai mare trebuința, cu atât cred că și numărul contribuitorilor ar crește, nu numai din clasa cultă și cu stare materială mai bună, dar și dintre țărani. În prima linie, ar fi chemate la împlinirea acestei mari și sfinte datorii naționale băncile românești, după propunerea lui Vlassa. Apoi, în fiecare comitat, în toate ținuturile și centrele culturale, s'ar afla și alte mijloace prin anume comitete, formate din inițiativa și sub conducerea unei autorități superioare. Poate că n'ar fi trebuință de o nouă asociațiune pentru aceasta. Ar fi de ajuns, cred, dacă ar interveni actualii conducători ai culturii noastre naționale, dacă comitetul „Asociațiunii“ sau consistoarele metropolitane și episcopii, ar lua anumite măsuri și ar organiza o propagandă în vederea acestui rezultat. Să le cerem s'o facă.

Iar de nu vor pute-o face, să se înființeze o asociațiune anume pentru acest scop.

Școala primară este temeliea culturii. Să nu o lăsăm în mâinile vrășmașului secular, care s'o întrebuințeze ca armă pentru desființarea neamului nostru. Și unde nu poate poporul singur, să alergăm cu toții pentru susținerea ei.

M. Strajan.

Conferența opoziției maghiare. Deputatul Szappanos Istvan (încă tot ca președinte de etate) a conchiesmat opoziția maghiară (pe disidenți) la o conferență pe ziua de mâine în hotel Bristol.

Dela alegerile din Croația. Nu le mai ese din minte celor din Budapesta bătaia ce a mâncat-o banul Paul Rauch, sluga guvernului Wekerle, la alegerile din Croația. Acum colportează tot felul de știri alarmante, despre metodel de care s'ar fi folosit coalțiia croată, ca să câștige pentru sine pe țărani. Intre altele se spune că agitatorii coalțiiei croate, au răspândit printre țărani vestea, că dacă nu-și vor da votul pentru candidații coalțiiei, nu le va mai fi permis a se folosi de limba croată. În fiecare sat va fi trimis un învățător maghiar, și într'un an de zile vor trebui să învețe toți bărbații ori femei, bătrâni ori copii, ungurește și vor trebui chiar în familie să vorbească ungurește. E cam drastică această modalitate de a face propagandă dar așa-s vremurile că chiar să fi fost făcut, nu li s'ar putea reproșa Croaților.

Noua dietă croată se va întruni în ziua de 12 Martie a. c. Diferitele partide croate, cari au eșit învingătoare la alegeri, se organizează deja în frunte cu coalțiia croată-sârbă, care dintre 88 de mandate a câștigat 55. Astăzi coalțiia sârbo-croată a ținut cea dintâi ședință în Agram, în care a stabilit pe candidați pentru posturile de preșidenți și notari ai dietei, și au avut să stabilească totodată pe delegații ce-i va trimite la Budapesta. Președinte al dietei croate va fi Bogdan Medacovici. Conducătorul coalțiiei însă nu va mai fi în viitor Fr. Supilo, ci Vladimir Nicolici, pe care foile ungurești deja îl porecesc »Noul Supilo«. Se crede că prima ședință a dietei croate va fi furtunoasă, și că în jurul banului vor avea loc mari demonstrațiuni. Coalțiia sârbo-croată își croește acuma planul de bătălie.

Din Camerele române. După o discuție mai lungă camera a votat proiectul casei rurale și a luat în dezbateri proiectul de lege al monopolului cărciumelor.

În ședința de Sâmbătă a senatului a fost depus proiectul de lege cu privire la înființarea casei rurale.

Evenimentele din Portugalia. »Diaro Oficial« din Lisabona publică trei decrete. Cel dintâiu fixează alegerile pe ziua de 5 Aprilie și convocarea Cortezilor ordinari la 29 Aprilie. Al doilea decret anulează decretul de mărire a listei civile și de avansuri ale tesaurului către casa rurală. Al treilea regulează alegerile deputaților și anulează reforma camerei Pairilor.

Din delegația austriacă.

Discursul bar. Dr. Hormuzachi.

Începem astăzi cu publicarea partei, verbal parte în estrea, a discursului delegatului Dr. bar. de Hormuzachi rostit în ședința din 21 Februarie a c. la desbaterea bugetului armatei.

»Am cerut cuvântul numai din motivul, fiindcă sunt dator a da expresiune unor dorințe speciale a cercurilor, pe cari le represint.

»Înainte de a face aceasta să-mi fie permis a permite unele observări generale. Declar înainte de toate, că voi vota bugetul armatei, fiindcă poporul român, pe care îl represint, și în genere întreaga Bucovina, care m'a trimis în delegațiune, fără deosebire de naționalitate și confesiune a privit cu deosebită simpatie armata și a fost întotdeauna gata de a aduce jertfele recerute pentru susținerea autorității monarhiei și dezvoltarea armatei noastre unitare și comune.

În ce privește urcarea gajelor ofițerimei bar. Hormuzachi declară, că se va întrepune pentru această urcare pe care o consideră ca o recerință a dreptății sociale. Dacă tuturor funcționarilor, cari stau în serviciul statului, li-s'au urcat lefurile, s'ar comite o nedreptate, dacă corpul ofițeresc ar fi eschis dela această binefacere. Apoi oratorul continuă:

»Se știe însă că nu numai în chestiunea aceasta dar și în toate celelalte, cari privesc dezvoltarea armatei noastre, tendințele cercurilor separatiste din Ungaria au oprit în loc funcționarea întregii noastre legislațiuni militare. Este o dilemă curioasă, în care am ajuns. Sau că se deneagă armatei ceea-ce îi trebuie pentru a trăi și a se desvolta, sau această dezvoltare trebuie să fie câștigată prin concesiuni, cari desigur nu vor servi spre binele armatei.

»Excelența Sa d-l ministru de război ne-a dat astăzi, ce-i drept, asigurarea în nișitoare, că nu s'a zguduit puterea armată, nici unitatea armatei, respective nu i-se vor aduc stricțiuni și eu am luat în comisiunea armatei cu o deosebită mulțumire la cunoștință, că limba de comandă germană va fi susținută intactă.

»Cât de nemotivat ar fi în situația actuală a face o schimbare pe terenul acesta, mi-ași permite a o dovedi pe baza unor date statistice. Notez însă, că, de sine înțeles, nu-mi stau la dispoziție izvoare oficiale, ci datele referitoare le iau numai dintr'un ziar. Cred însă, că, ele corespund în general raporturilor actuale, ele corăspund îndeosebi raporturilor populațiunii. Articolul respectiv se ocupă cu naționalitățile în acele regimente, cari se recrutează în Ungaria și sunt introduse în șematismul armatei ca regimente ungare. În acest ziar se zice (ce-țește):

»În regimentele de infanterie, cari sunt numite în șematismul armatei ca »ungare«, se află 48% Maghiari, 16% Germani, 10% Slovaci, 5% Croați și Sârbi, 18% Români și 24% Ruteni. Ca regimente de tot maghiare pot fi privite 4 regimente de infanterie și anume regimentele Nr. 38, Nr. 46, Nr. 60 și Nr. 68. Toate celelalte arată un număr mai mare sau mai mic de procente de nemaghiari — dintre 47 regimente de infanterie 17 au o majoritate maghiară iar 37 o majoritate nemaghiară, 3 regimente sunt exclusiv nemaghiare. Aceste sunt regimentul Nr. 31 (Sibiu), regimentul 43 (Caransebeș) și regimentul Nr. 71 (Trencsin). Trei regimente de infanterie croate se compun din 93,4% Croați și 6,6% Germani. În întreaga noastră cavalerie găsim 33%, la artilerie 15%, la trupele tehnice 12%, la train 26% și la trupele sanitare 15% Maghiari. Dacă luăm în considerare întreaga armată găsim că în ea servesc 18% Maghiari. În marină Maghiarii sunt reprezentați cu 7%.

»Așa cred, că aceste cifre n'au nevoie de comentariu. Ele ne arată în mod

elocvent, că o astfel de armată, din care fac parte atâtea naționalități, nu poate renunța la o limbă unitară de comandă.

»Dacă privim poziția parlamentului nostru față de aceea a parlamentului de dincolo de Leitha, trebuie să constatăm o deosebire curioasă în ce privește judecarea chestiunilor militare.

»Pe când la noi reprezentanța poporului se nizește de a accelera democratizarea armatei prin introducerea de reforme populare, dincolo armata este considerată ca un factor, care stă izolat de popor, ca și cum ar fi vorba de concesiuni, cari nu servesc spre binele poporului ce servește în armată, ci de concesiuni, ce se fac administrației de război, cari trebuie recompensate prin contra-concesiuni.

»Eu cred, că această deosebire în modul de judecare este a se explica din împrejurarea, că în Austria avem un parlament al poporului; nici o reprezentanță a poporului, care se bazează pe dreptul electoral universal, egal și direct și care are rădăcini în masele largi ale poporului, n'ar putea astăzi denega împlinirea pretenziunilor populare, cari sunt niște adevărate necesități pentru popoarele țării.

»Deoarece înaintea mea au luat cuvântul numeroși oratori, nu mai vreau să înzist asupra amănunțelor reformelor sulevate și atât de dorite, cari sunt în deajuns cunoscute, a-și voi numai să declar pe scurt, că eu de asemenea mă asociez din deplină convingere acestor postulate în deosebi în ce privește introducerea serviciului de doi ani, reforma codului penal, ajutorarea familiilor rezerviștilor, etc.

(Va urma.)

Politica drumurilor de fier.

Dintr'un articol mai lung, scris de bărbatul de stat *Hanotaux* despre liniile ferate în genere, reproducem, după »Voinea Națională« următoarele pasaje interesante cu privire la monarhia austro-ungară. *Hanotaux* arătând ce dimensiuni colosale a luat construirea de linii ferate pe suprafața globului învingând pedecile cele mai uriașe, urmează astfel:

»Nu se face acum o corectură geografică de acestea în Balcani?... Uitați-vă pe hartă pe unde o să treacă linia cea nouă, la durarea căreia înalta Poartă se va fi învoit. Caută să verse basiniul austro-ungar sudic — întors acum spre Adriatică — în Marea Egee.

»Prin trecătoarea îngustă a Novibazarului, căpătâia la Berlin, după o luptă inversunată, lumea germană caută să ajungă la singurul port mare din Mediterana răsăriteană în Europa. Salonicul ar fi cap de linie pentru toată Europa centrală, tăind continentul cu un mănăchiu de căi ferate, cari dela Anvers și Londra ar merge drept spre Suez, Marsilia, Genova, Veneția, Triestul, Constantinopolul și-ar pierde rostul. Iar lumea slavă s'ar vedea spintecată în două, pierzându-și nădejdea viitorului. Asta e urmarea congresului din Berlin și a unei convenții dela Reichstad, care a lucrat pe sub pamânt.

»Austro-Ungaria, folosindu-se de lipsa Rusiei, aduce la îndeplinire »planul cel mare« al congresului presidat de Bismarck. Deschide Germanilor Orientul. Austro-Ungaria, care părea adormită, e cea mai dibacă și mai mlădioasă din toate puterile Europei. Iar Salonicul e departe de noi și avem de lucru în Maroc.

Salon de convorbiri.

Cestiunea foilor populare.

(Reflexii d-lui Sorcovă).

— Fine. —

»Ce însușiri trebuie să intrunească o bună foie populară? Aceasta e prima întrebare, ce ni-se impune. Aceste însușiri eu le-aș reduce, pe scurt la două: la limbă și la felul de alcătuire. Un lucru de căpetenie pentru o foie, ca să fie înțeleasă de acei, cără cari se îndreaptă.

Cel ce se îndreaptă cără țărani, nu poate grăi într'alt chip, decât așa, cum e obiceiul țăranelor să grăiască. A îngrămădi o foie populară cu cuvinte luate dintr'un jargon impestrițat cu săsături franțuzești, a grăi în coloanele acestei foi în graiul de salon al orașenilor, în limba în care obișnuim să scriem noi, domnii, unii cără alții, înseamnă a face o muncă steepă, a da de rușine gândurile poate bune ce te călăuzesc. Pentru ca să intri stea rece țăranelor și de lipsă, să te întrebune ma cum te-a pricepe, dacă vei înfla în și turile cu ari vrei să-l ferești într'o limbă pe care el bietul nici povești s'o înțeleagă. Va vedea el, nu-i vorba, că-i

un fel de graiu românesc și acela, ei, dar lucrul naibii — își va zice, scărpinându-se în ceafă — ce folos, că scriu așa de frumos domnii ăștia și nu-i înțelegem?

De acest păcat, cu foarte puțină deschillire, au bolit mai toate foile noastre populare. Și au zis: ei, las' să învețe și țărani o leacă domnește. Dar nu și-au tras pe samă, că prin aceasta aduc o pagubă îndoită: o pagubă ce o suferă foia, fiindcă în chipul acesta nu i-se sporește numărul cetitorilor și în locul al doilea, rămânând neînțeleasă de țărani, nu le aduce acestora nici un folos. Luați spre pildă un nr. din »Poporul Român« sau din »Foia Poporului« și le cetiți înaintea unui țărani n'o să vedeți câtă sumedenie de vorbe sunt, pe cari nu le înțelege; cam dă el cu socoteala ce e drept la multe, ce vor fi însemnând.

Socoteala asta mai merge acolo, unde e vorba de povestiri sau de noutățile zilei, dar acolo de e vorba unde sfaturi economice sau juridice, acolo s'a isprăvit cu socoteala și un înțeles greșit al unei sărăcii de vorbe domnești, câtă pagubă îi poate aduce bietului om.

Sub limba țărănească nu trebuie să se înțeleagă limba ce o grăiește țărani în anumite părți numai, ci limba țărănească selecționată, literară, limba în care și-a scris povestirile lor măiestre, Creangă Ispirescu, Pop Reteganul și alți povestitori și scriitorii populari, limba în care se grăiește în cele mai curate ținuturi românești și în care se țes și astăzi povestirile și poezia poporului nostru. O povestire de a lui Creangă o înțelege, din vorbă în vorbă, ori ce țărani din ori și ce parte a pământului locuit de ai noștri. Pentru a stăpâni o atare limbă, nu numai în vorbe, ci și în măiestria de a-ți împăna, de-a-ți chindisi scrisul cu înflorituri de graiu, așa cum țăraniul nostru obișnuiește când și când, trebuie o adâncă cunoștință a acestei limbi, așa cum grăiește țăraniul și așa cum o găsim la scriitorii noștri populari.

Scurt: țăraniul trebuie să i-se grăiască țărănește. Dacă vrei să-i faci un bine, sau să-i faci în forma în care-i poate trage folosul, sau să nu i-l faci de loc

A doua cerință e cu privire la felul de alcătuire. Sub aceasta înțeleg felul de gândire, în care se concipăză, în care se toarnă ceea ce se spune în foie și — în locul al doilea — felul de aranjare, de întocmire, de adunare a materialului ce vrem să-l publicăm.

S'ar părea că felul de gândire, forma, în care-și concipăză cineva ceea ce scrie, e lucru foarte lateral, îmbrăcând odată această gândire în haina limbii țărănești. Dar nu e așa. Limba e haină, iar ceea ce îmbracă într'ansa, aceea e dătător de ton.

Nu e de ajuns ca să fie numai vorba țărănească, ci și gândirea trebuie să fie țărănească. Țăraniul își are cerul lui de vederi, cam strâmte, și mărginite la puțină experiență, așa cum strâmte și îngredită e și viața ce se duce în satele noastre. Țăraniul încă și are felul lui propriu de a judeca, de a prinde lucrurile. Tot ce trece peste felul acesta simplu dar natural de judecată, pentru dânsul rămâne neînțeles. Inzadar îi îmbracă în vorbe frumoase, într'o limbă țărănească lucruri despre care el n'a auzit până atunci, pentru a căror înțelegere e lipsă de anumite cunoștințe premergătoare pe care el nu le poate avea, inzadar vei povesti lucrurile acestea în forma cea mai frumoasă și ușoară, că dânsul nu le va înțelege. Înțelegerea lucrurilor e înlesnită prin cunoștințe. Cu cât cineva are cerc de cunoștință mai mic, cu atât înțelegerea anumitor lucruri pentru acela e mai grea și țăraniul nostru are cunoștințe foarte puține. Și de unde să le aibă? Cartea nu i-le-a dat, căci n'a avut'o, iar tradiția bătrânească ce a putut să-i dea?

Așadar scrisul trebuie îndreptat nu numai după limbă, ci și după felul de a vedea, de-a judeca și de-a prinde lucrurile, după felul de gândire al țăraniului.

Încât e pentru alegerea materialului, acesta așa trebuie ales, încât să îmbrățișeze toată viața reală a țăraniului, cu toate lipsurile și neajunsurile ei.

Intre foie și între cetitorii țărani trebuie să fie o legătură, cât se poate de strânsă. Să i-se pară cetetului de slovă, badiucului dela țară, când primește în zi de sărbătoare gazeta împăturată frumos, să i-se pară, că peana care scrie acolo, că gura care dă sfaturi și învățătură, că inima care plânge prin slovă durerea și nemângăierea lui și a vecinului său de peste drum, a satului său și a tuturor satelor noastre, să i-se pară, zic, că acest om ce-i grăiește dânsului prin foie, ce-l luminează ce-l mângăie, care-i aprinde în suflet prin

graiul său flacăra vieorie a unei nădăjduiri de vremuri mai bune, să i-se pară, să simțască că acest fârtat e legat de dânsul nu numai prin vorba ce-o spune și prin gologănași cu cari-și plătește gazeta, ci prin inima ce toată ș'o pune-n vorbă, prin sufletul, prin bunătatea sa ce și-le trimite toate, curate și binevoitoare, acestor robi cu suflete curate. Să i-se grăiască ca frate cără frate. Să i-se pară țăraniului, că din rândul lui e acela ce scrie în foie, să i-se pară, că buciul de deșteptare și de alarmă ce-l aude, că steagul ce i-se poartă înainte spre a i-se arăta cărările, e purtat de brațe ce luptă, ce suferă și robotă alătura cu dânsul, să i-se pară că din sufletele lor, din întunerecul atător nemângăeri și năcazuri, a isbucnit flacăra, sulul de foc ce-l conduce și povățuește spre bine. Numai în acest chip se poate dobândi încrederea cetitorilor țărani.

Pentru ca această legătură să se câștige și mai ușor, e bine să se păstreze anumit loc din foie bucăților trimise de colaboratori țărani în formă de scrisori, de povestiri, de poezii, de opșaguri țărănești etc. Și e cu sfat ca foia să stăruie din răspuneri pentru acest lucru.

Deocamdată atăta. Cu alt prilej o să vorbesc despre aceia, — și aicea nu înțeleg anumite persoane, ci o clasă de oameni — cari după a mea socotință, sunt în stare, mai mult decât ori și cine, de a scoate o astfel de foie populară. În locul al doilea mi-ar plăcea să vorbesc despre mijloacele, prin cari s'ar putea lăți o astfel de foie. Pentru d-l S. C. D. a cărui răspuns nu mă îndestulește în multe privințe, îmi mai păstrez încă dreptul unor reflexii ulterioare.

Petru Suciu.

Baia de sânge din Cernova.

Eri s'a început în fața tribunalului din Rosenberg pertractarea sumară relativă la răscoala din satul slovac Cernova din 27 Oct. 1907.

Procurorul statului Belovaniczky a ridicat acuză contra a 59 învinuți, dintre cari bărbați 32, iar femei 27. Bărbații toți sunt majoreni. Dintre femeile acuzate sunt unele minore, așa d. e. femeia Adela Ielincec născută Hlinka e numai de 17 ani.

Învinuții, sunt parte țărani, parte lucrători de fabrici, unieul contabilul Iuliu Schlachta are studii. Ei sunt acum pe picior liber, după ce o parte din ei fuseseră deținuți în arest preventiv.

Principalii învinuți sunt: Ioan Ivanka, Belu Becek, Wendelin Lajocek și Ana Fula născ. Hlinka și încă vr'o trei învinuți, c'ar fi condus răscoala, între cari sunt femeile Ielincec și Fula și alte 2. Unii dintre învinuți sunt acuzati, că în noaptea de 27 Oct. 1907 au intrat în biserică cu forța, punând mâna și răpind 6 candelabre și două steaguri (prapore) în preț de 100 cor. Matei Fula este acuzat, că el ar fi lăudat și preamărit agresiunea silnică contra autorităților, și că ar fi lipit un placat de acest sens pe ușa bisericii.

În cursul pertractării toți acuzații afară de contabilul Iosif Schlachta au măturisat a fi luat parte la acea revoltă, singur contabilul amintit afirmă, că el s'ar fi amestecat în multime din curiositate, ceea ce se desminte prin fasiunile martorilor, cumcă el ar fi fost chiar matadorul răscoalei. Voind apărații a invoca momentul, că acuzații au voit să abată preoții a sfinți biserica, senatul tribunalului a refuzat a primi aceasta excepțiune, dinpotrivă acest senat afirmă că s'ar fi dovedit la instrucție deja că intențiunea a fost a împiedeca cu forța sfințirea bisericii și că trebuie să se verse sânge.

Procurorul propune a se asculta 60 de martori. Intre aceștia sunt: solgăbirul Zoltan Preskopi, parochul Martin Pozarik, cooperatorul Iosif Fischer, mai departe cei 13 gendarmi, cei ce au împușcat asupra poporului.

ȘTIRILE ZILEI.

— 19 Februarie v.

Un cadou făcut de societatea acad. »Junimea« Maj. Sale. Din Cernăuți se anunță că Mercuri în 26 Februarie, la 12 oare din zi sa prezentat la Escelenta Sa d-l preșident al țării o deputațiune a societății academice »Junimea« constătătoare din d-l consilier Ipolit Călinescu și președintele societății d-l Cornel Cornean, prezentând Escelentei Sale o ordine de dans lucrată din lemn de mahagoni și încadrată în aur masiv cu rugămintea spre a o transmite Majestății Sale, ca semn de omagiu și loialitate. Escelenta Sa a primit deputațiunea în modul cel mai afabil asigu-

rând'o că îi va împlini cererea, care merită toată recunoștința. Fiind balul »Junimii« din anul acesta al 25-lea, s'a sărbat în mod mai demn și festiv dedicând societatea în-treaga decorație de o eleganță superioară, cât și ordinele de dans, amintirii anului jubilar al M. Sale. Ideea acestei dedicări precum și prezentarea unei ordine de dans e a d-lui consilier Călinescu, a cărui năzuințe pentru reușita splendidă a balului sunt necontestabile.

Un nou proces al »Foi Poporului« »Foi Poporului« din Sibiu i s'a intenta. Un nou proces de presă, fiind învinuit articolul »Cu ce suntem datorii urmașilor« publicat în Nr. 47, dela 1 Decembrie n. 1907. În articol se arată cum sunt persecutați preoții slovaci naționaliști și cât de mult avem să fim noi mulțămitori strămoșilor noștri, că ne-au păstrat bisericile naționale, iar vrednici de ei vom fi numai așa, dacă vom lăsa și noi urmașilor noștri biserica, școala și limba noastră, curate și intacte. Responsabilitatea a luat-o redactorul Silvestru Moldovan.

Darul Majestății Sale pentru cavaleria italiană, ce va consta din fundațiunea unui premiu, a făcut cea mai bună impresiune în Italia. »Essercito Italiana« scrie, că acest act are fără îndoială un caracter politic și e de natură de-a strânge mai mult legăturile de amicitie între Austro-Ungaria și Italia. Armata italiană foarte plăcut atinsă de acest act, vede într'ansul o nouă dovadă a prețurii și stimei din partea monarhiei aliate.

Noi advocați români în Brașov. Inregistrăm cu plăcere știrea că d-l Dr. Constantin Moga, fost timp îndelungat candidat de advocat în cancelaria regretatului advocat S. Damian, și-a deschis zilele acestei cancelaria advocațiale acî în Brașov, în casa fundațiunii Juga, în care se află localitățile filialei »Albina«.

Vineri în 28 Februarie a. c., d-l Dr. Ilariu Hoadrea, fost candidat de advocat în Brașov, a făcut censura de advocat în Târgu-Mureșului. D-l advocat Hoadrea, precum aflăm, își va deschide cancelaria de advocat în Zernești.

Dorim tinerilor noștri advocați multe succese și o activitate rodnică spre binele poporului nostru din acest comitat.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat: dela »Furnica« instit. de credit și econ. în Făgăraș, 50 cor., dela »Zarandeană« din Boita, 20 cor., dela »Armonia« din Cincul-Mare, 20 cor.

Primească generații donatori cele mai călduroase mulțămite. — Direcțiunea gimnaziului gr. or. român din Brașov.

Căsătoria prințului Bulgariei. În biserică castelului Osterstein a avut loc alaltăeri căsătoria prințului Bulgariei cu prințesa Eleonora de Reuss-Koestritz. Împăratul german a fost reprezentat prin prințul August-Wilhelm. După binecuvântare a avut loc la curte recepțiunea și s'au primit felicitări, apoi a avut loc un banchet de 60 tacămuri. Seara s'a dat un dineu intim și o reprezentație de gală în sala teatrului princiar.

După dorința anume exprimată de prințul, nu s'a făcut în Sofia nici o solemnitate cu prilejul căsătoriei sale, cu toate astea, orașul a fost pavoazat și multe depeși de felicitări au fost trimise de cără particularii din provincie și din capitală și de cără autorități.

Ministeriul român al instrucțiunii a aplicat următoarele pedepse elevilor cari au cercat să dea foc liceului »Alexandrie« din Galați: Teodorovici Ilie din clasa III a fost eliminat definitiv din toate școlile publice și private din țară. Pipos Teodor a fost pedepsit la admonestare în clasă și 12 ore de carceră. Ionescu Constantin a fost supus la pedeapsa admonestării în clasă.

Petrecere în Năsăud. Doamnele și domnișoarele române din Năsăud invită la serata costumată-dansantă, care o vor aranja, împreună cu producții variate și cu bufet, Duminecă, la 8 Martie st. n. 1908, în sala de gimnastică dela gimnaziul din Năsăud. Bufetul va fi pregătit și servit de cără doamnele și domnișoarele din Năsăud. Venitul curat e destinat pentru fondul mesei studenților dela gimnaziul din Năsăud.

Prețul pieilor. Pieile americane sau mai ieftin cu 2—3 franci decât până acum. E piața Belgiei, care e dătătoare de ton pentru Europa și așa e de sperat, că și pe piețele mici nu se va ridica prețul lor. Pieile de cai — în lipsă de trecere, au preț mai scăzut. Pieile de viței au trecut bine. Pici de oi s'au vândut în Budapesta săptămâna trecută peste 20,000, cu prețuri

bune. Piei de capră sau vândut în Bosnia vr'o 40.000.

O știre de senzație. O foaie germană din București spune, că s'ar fi plănuț un atentat contra palatului regal rom. La palat s'a înaintat o petiție subscrisă de 100 țărani din Argeș, cari să roagă de Regele să desființeze sindicatul advocaților din Argeș, care îi belește de nu mai pot suferi. Se pune și un termen până la 15 Februarie. Ministrul de justiție a făcut cercetare prin procurorul general și rezultatul a fost, că un oarecare Negescu ar fi autorul faimoasei petițiuni, carele a falsificat numele preșinșilor țărani. Negescu s'a a-restat.

Bandele grecești își reîncep activitatea. Dela Florina primește »Românul dela Pind« următoarea veste: D'abia a început să se ridice zăpada depe câmpii și antații încep să și facă apariția. Un călător sosit din Grecia comunică, că în Tesalia comitele desfășoară o mare activitate. Se fac mari eforturi, ca să se poată organiza cât mai multe bande. Numeroși agenți cutreeră cafenele și caută să convingă de toți vagabonzii, ca să se înroleze în bande.

Condamnarea soldaților implicați în răscoalele țărănești. Duminecă dimineața, la cazarma reg. 6 Mihail Viteazu, a avut loc o tristă cremonie: degradarea condamnaților militari dela Giurgiu de pe timpul răscoalelor țărănești în număr de 70. Au asistat: comandantii diviziei și brigăzei, comandantul pieței, reprezentanții parchetului militar, întregul corp ofițeresc și detașamente din toate trupele din garnizoană.

Vânătoare de lei. O veritabilă vânătoare de lei se va face în provincia Como, aproape de lacul Segrino, în parcul d-lui Radice. Un leu capturat înainte cu câțiva ani în Africa, va fi pus în libertate în parc, care prin aceasta împrejurare va fi împrejmuit c'o enormă sarmă metalică. Vre-o treizeci de vânători milanezi vor lua parte la vânătoare. Pentru a da vânătoarei mai multă culoare locală se va mai pune în libertate o hienă, un porc sălbatic și o vulpe.

Contesa rusă Varinkow, care a expus acum 2 ani aici în Brașov o serie frumoasă de tablouri proprii originale, se află în trecere prin Brașov, unde se oprește azi în 3 și mâine în 4 Martie. D-sa are și acum o frumoasă colecție de tablouri atât proprii cât și vechi italiene de maeștrii mari, ear soțul contesei, după cum se anunță pe pagina a treia, are violine vechi italiene cari se pot cumpăra în prețuri foarte reduse. Intre acestea se află violine pentru artiști numite Goffriller, Stradivari, cu ton puternic artistic, Albani cu ton dulce, copii franceze după Stradivari cu ton puternic, Dalagiani vioară de exerciții precum și Scarbi cu ton adânc și mistic.

Un copil vândut de trei ori. Din București se anunță că acum cinci ani a dispărut un copil în vârstă de 2 ani, numit Enache, fiul femeii Magdalena Simion Silache, din strada Pătrașcu-Vodă Nr. 48 din București. Copilul fusese dat, spre creștere, țiganului Duță Petreanu, din strada Lizeanu Nr. 22, care l'a vândut țiganului Nicolae Ion Nicolae, din strada Lăutari Nr. 6, iar acesta — la rândul — ursarului Nică Răducanu, din comuna Rumănești (Dâmbovița). Mama copilului imediat după ce tinărul Petreanu o asigură, că copilul dispăruse, a sesizat poliția pentru a se pune pe urmele copilului dispărut, dar fără folos. Zilele trecute, niște țigani se prezintă femeii Magdalena Silache, punând'o în cunoștința peripecțiilor, prin cari a trecut băiatul ei. Mama se plânse atunci circ. 9, care la rândul-i sesiză parchetul. Sâmbătă copilul a fost găsit și redat familiei, iar cei trei țigani fură arestați, după ce au făcut mărturisiri complete.

O dramă de amor. În Timișoara s'a petrecut o dramă de dragoste senzațională. Proprietarul din Cips Alfred de Gotthilf s'a sinucis, fiind ruinat materialicește; omul era de 45 de ani. Tot în ziua aceasta s'a încercat a se sinucea și Elza Zöldy, actrița dela teatrul orașenesc din Timișoara. Ea și-a tras un glonț în cap, rânindu-se de moarte. S'a constatat, că între actriță și proprietarul numit au existat relații amoroase. Gotthilf promisese actriței, că o va lua de soție, — dar fiind ruinat în avere nu și putu ținea cuvântul dat și astfel își puse capăt vieții. Gotthilf aparținea unei familii cu vază din Ungaria de Sud, eară actrița este fata scriitorului maghiar cunoscut Martin Zöldy. Actrița era talentată, și a avut în Capitala Budapesta de repețiteori role de oaspe.

Omul cel mai popular în China, știți cine este? Napoleon I. Junimea îl adoară

și înalți funcționari îl admiră. Un fapt foarte semnificativ s'a petrecut în privința aceasta anul trecut la Canton în timpul unei reprezentațiuni cu cinematograful ce s'a dat în palatul vice-regelui, acesta însuși, care nu era altul decât Tschoen Hien, a comandat dela operator să arate vederi militare. Intre vederile ce au fost produse se afla și portretul învingătorului dela Austerlitz. Indată ce se văzu portretul pe pânză, Tschoen se ridică cu ostentațiune, alergă la pânză, și îmbrățișă imaginea marelui căpitan în mijlocul delirului întregii asistente. Gusturi de acestea fisticții imperialiste, cari pentru timpul când se va deștepta și conștiința Chinezilor pe toată linia, pot deveni foarte periculoase pentru rassa albă.

Un culegător-tipograf român, harnic, poate afla imediat condițiune în tipografia noastră. Salar după tarif.

Numărul jubilar al „Gazetei“ se poate abona ori și când în decursul lunii lui Februarie st. v. a. c. cu următoarele condițiuni:

In Austro-Ungaria, pentru abonații „Gazetei“ 50 bani, pentru alții 1 coroană.

In România și străinătate, pentru abonații „Gazetei“ 1 coroană, pentru alții 2 coroane.

Ținem a observa pentru orientarea cetitorilor, că favorul, ce se dă abonaților foaiei noastre, se restrânge la exemplarele abonate. Astfel un abonat al ziarului nostru nu poate să aboneze cu prețul redus mai multe exemplare din numărul jubilar.

Rugăm pe toți câți se interesează de a avea numărul jubilar al „Gazetei“ a se grăbi cu abonarea lui, ca să putem stabili pe baza aceasta cât de mare să fie ediția. Pentru abonamente întârziate nu mai putem garanta.

Ce și cât ia la drum un vapor transatlantic. — Un vapor de acesta e cu drept cuvânt un orașel plutitor. Pentru cele cinci-șase zile de drum, el trebuie să și ia de cu vreme de toate și de ajuns. Așa, vaporul *la Provence* care e lung de 190 m. încarcă la plecare următoarele provizii: Pentru mașinării îi trebuiește 3500 tone de cărbuni; aceasta însemnează 233 vagoane de drum de fier. Un tren cu atâtea vagoane ar fi lung de 1900 metri, adică de 10 ori cât vaporul însuși. Aceasta cantitate așa de mare de cărbuni o mănâncă în șase zile numai cele optzeci de cupetoare ale mașinării. Dar, cu față acestea din urmă, nici călătorii nu se lasă mai pe jos. Cei 400 călători de clasa I, cei 200 de clasa II, cei 900 de a treia cer mâncare, nu gumă. La acestia trebuie să mai adăugăm 135 fochiști, 70 (soutiers), 27 mecanici care ung, 43 mateloți, 90 servitori, 6 servitoare, 11 bucătari și ajutari de bucătari, 4 brutari, 2 măcelari, etc. Să ne gândim, într'un cuvânt că e vorba de hrănit vre-o 2000 suflete timp de șase zile și vom pricepe lesne, cam cât și câte e de nevoie să aibă vaporul. Fâina trebuincioasă atât pentru facerea pâinii cât și pentru o mie și unu de feluri de prăjituri se ia în cantitate de 10000 kgr. După pâine vine carnea, sau mai bine zis cărnurile. Dintre animalele vii se ia 15 boi, 13 berbeci și 3 porci care se taie la trebuință. Pe lângă acestia se mai ia 2 vagoane de carne de tot felul care e păstrată în camere răcite. Iată cam din ce se compune această carne tăiată: 200 de rinichi, 150 limbi de vacă, 350 cotleturi, 280 gigouri, 52 capete de vițel, 250 picioare de vițel. Pe urmă vin mezelurile cu 350 picioare de porc, 50 de șunci, 12 butoaie de ficat și 500 kgr. de alte mezeluri.

Dar acestea sunt cărnuri de animale; mai trebuieșcă pasări; se iau vre-o 2000, și anume: 450 găini, 450 porumbel, 250 rațe, 30 găște, 40 curcani. Nu se uită nici vântul din care se ia 700 prepelețe, 350 potârnicși și 50 fasani. Pentru personalul inferior se mai încarcă și un vagon de slănină sărată.

Peștele nu e uitat nici el. S'ar putea zice că se găsește în mare; pentru fel de fel de motive însă nu se pescuește pe drum. Se ia cam 3000 kgr. pește proaspăt, pe urmă 150 homari, 400 duzini de stridii, 25 kgr. crevete, pește sărat, pește afumat.

Legumele vin la rând cu 10000 kgr. cartofi, 600 kgr. morcovi, 500 cepe, tot atâtea conopidă, o tonă de fasole, 500 verzi, 500 ridichi, 2500 lăptuci, salate de tot felul. Apoi 3500 kgr. macaroane, fideu.

Cu acestea nu s'a isprăvit însă lista celor de trebuință. Se mai încarcă 25000 ouă, 1000 kgr. unt proaspăt și tot atât unt sărat, 1000 kgr. brânzeturile de totfelul și o tonă de grăsime de porc. Mai vin pe urmă 37000 cutii de conserve, 4000 kgr. zahăr. 200 kgr. ceaiu, 100 kgr. cafea, 360 kgr. ciocolată, 6000 portocale 4000 pere, 4000 mere, 15000 kgr. fructe uscate, 200 borcane de dulceată, 100 borcane de miere.

Trecând la lichide, după solide, vom înșira 2200 sticle de vin obicnuit, 25000 litri de vin pentru echipagiu, 500 de vinuri alese, bordeaux sau bourgogne, 1500 de sticle și tot atâtea jumătăți de sticlă de șampanie. 2000 sticle și 1500 jumătăți de sticle de bere, 600 sticle de lichioruri și cognac, 1800 sticle și 1500 jumătăți de sticlă de apă minerală, 1000 de limonadă. Nu mai pomenim sutele de litri de unt de lemn și de oțet pentru miile de salate. Mai punem în lista aceasta un vagon mare de lapte trebuincios în atâtea și atâtea cazuri.

Pentru încărcarea tuturor acestor articole, se cere multă grije și multă bătaie de cap din partea comisariatului corăbiei. (*La nature*, 4 Ianuarie 1908).

„Natura“ (art. din Febr. a c.)

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 3 Martie. Astăzi a fost primit în audiență de Majestatea Sa ministrul Andrassy, care a raportat despre afacerile curente.

Budapesta, 3 Martie. În cercul Tiszahát a fost ales deputat candidatul disidenților Máthe.

Budapesta, 3 Martie. Comitetul executiv al partidului independist s'a adunat aseară spre a discuta revizuirea regulamentului camerei. Apponyi și Kossuth au insistat pentru revizuirea care, dacă ar fi respinsă, ar face imposibilă reforma electorală în sensul menținerii situației statului ungar național.

Agram, 3 Martie. Demonstrațiile se țin lanț. Eri au avut loc noi manifestații, cari de data aceasta n'au fost îndreptate numai contra guvernului, ci și contra coaliției. Aseară pe la 8 jum. o mulțime imensă a apărut în piața Iellacici demonstrând violent contra banului, a guvernului și a Sârbilor și Ungurilor. Poliția a reușit să impraștie în cele din urmă pe demonstranți. Un grup de studenți coaliționiști a demonstrat atunci contra lui Frantz Supilo intonând unimn patriotic sârbesc. Alt grup de Sârbi a intonat atunci, drept răspuns, un imn patriotic croat.

Viena, 3 Martie. Neue Freie Presse află din Constantinopol asupra situației din Macedonia: Bunele efecte ale reformelor încep a se simți cu toată opoziția și clevetirile elementelor naționaliste șoviniste. Cu toate acestea nu trebuie puse prea mari speranțe în aceste reforme. Trebuie recunoscut că autoritățile funcționează în mod regulat și că prin controlul internațional, care a fost introdus, s'a asigurat o bună administrație. Reforma gendarmilor este și ea de mare folos. Totuși acești gendarmi sunt puțin numeroși pentru a putea fi postați prin toate țăările, unde se simte mare nevoie de prezența lor. Situația financiară este și ea mulțumitoare. În oraș domnește liniște, iar între diferitele naționalități domnește pacea. Impotriva bandelor, cari au operat până mai deunăzi, va trebui ca Poarta să ia măsurile cele mai severe. Cu toate acestea nu se va putea ajunge la o pacificare completă a regiunii decât atunci când cabinetele din Sofia, Atena și Belgrad vor fi determinate a renunța de a se mai folosi de bande.

Petersburg, 3 Martie. Svonurile de dimisiune a primului ministru Stolypin sunt false. Vestea demisiunii lui Stolypin a pornit din cercurile amicilor intimi ai acestuia. Reacționarii, cari ar fi bucuroși de retragerea lui Stolypin, susțin că acesta ar fi spus că nu se va putea găsi un om potrivit în locul lui. Ei mai adaugă că eventualul urmaș al lui Stolypin va fi președintele consiliului imperial, Akimon și în acel cabinet va intra și cunoscutul reacționar Grivosi. Octobriștii se indoesc de retragerea lui

Stolypin. Stolypin a avut o audiență la țar în palatul dela Țarskoe-Selo, în care l'a pus în curent pe acesta cu situația.

Lisabona, 3 Martie. Regele Manuel II, a primit eri noui scrisori de amenințare. Un număr de 15 funcționari, cari sunt hănuți că fac parte dintr'o conspirație contra regelui, au fost arestați.

Petersburg, 3 Martie. Fraudele ce se descoperă zilnic par a nu mai avea sfârșit. Ziarul „Russ“ anunță, că în urma unei anchete a ministerului de marină a descoperit fraude enorme. Toate mărfurile expediate au fost sus-trase și înlocuite cu pietre. Șeful serviciului a fost înlocuit.

Madrid, 3 Martie. Agenția „Fobra“ comunică următoarele: În consiliul de ministri de eri s'a decis ca regina mamă, Maria Cristina să se stabilească la Barcelona. Această deciziune a fost luată cu consimțământul regelui Alfons.

Cu privire la această hotărâre se comunică următoarele din Paris: Regina mamă nu pleacă de bună-voie din Madrid. Ea a fost îndepărtată de la curtea regală din cauza amestecului ei în treburile statului și din cauza neînțelegerilor ei cu regina. Guvernul și perechea regală au cerut reginei mame să se mute la Barcelona. Deprișă din timpul regenței Maria Cristina avea o mare influență asupra treburilor politice, și continua și acum să se amestece în conducerea treburilor statului. Ea e clericală și bigotă, și ducea o politică contra noiei sale, care este liberală. În lupta aceasta dintre soacră și noră, aceasta din urmă a invins.

Paris, 3 Martie. Primul ministru Clemenceau, ministrul de războiu Piquard și generalul Lyautey au avut eri un consiliu asupra acțiunii militare din Maroc. Se afirmă că consiliul acesta a găsit greșită acțiunea generalului D'Amade și ar fi decis întărirea trupelor, din jurul orașului Casablanca și a altor localități. În acest scop se vor expedia în curând la Casablanca alți 3000 soldați încât, expediția franceză va cuprinde acum în total 10 mii oameni.

Diverse.

Pentru fumători. Un rus, Doctorul Kolomitzev, ne indică un remediu simplu, la îndemâna oricui, pentru a se desbăra de obiceiul fumatului. Pentru aceasta e destul să ne clătim gura cu o soluțiune de nitrat de argint 0,25%. Fumând după această spălătură țigara îți lasă un gust atât de displăcut, în cât pentru mai mult timp, poita de a fuma dispare.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branicea.

La boale de plămâni

să se folosească *Emulsiunea lui Scott* imediat, care nu numai că vindecă părțile bolnave ale corpului, ci dă organismului întreg sănătate și putere.

Emulsiunea lui Scott

este medicamentul cel mai sigur de a preveni contra boalelor de plămâni. Puterea nutritivă constă în aceea, că la prepararea ei se întrebuințează ingredientele cele mai fine, curate și eficiente care există, și prin preparatiunea specifică și nutritivă a lui Scott e nu numai gustoasă ci și ușur de mistuit. (2)

Veritabilă numai cu marca peștii pe care se vede pe sticlă și pe cutia de carton. Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani. Se capătă în toate farmaciile.

